

ΠΕΡΙΚΛΗΣ Ι. ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ

Ο Περικλής Χατζηλαζάρου γεννήθηκε το 1847 και η ενεργός εμπλοκή του αφενός σε ποικίλα εθνικά και κοινοτικά ζητήματα και αφετέρου σε επιχειρηματικές δραστηριότητες μεγάλης εμβέλειας συνεισέφεραν, ώστε να θεωρείται ως ένας εκ των πλέον επιφανών μελών της ελληνικής Κοινότητας της Θεσσαλονίκης.

Ο πατέρας του Ιωάννης Χρ. Χατζηλαζάρου είχε αναλάβει τη διαχείριση της μεγάλης οικογενειακής περιουσίας με έδρα, αρχικά, τις Σέρρες και μετέπειτα τη Θεσσαλονίκη. Η μεγάλη αυτή οικογενειακή περιουσία αφορούσε σε μεγάλες κτηματικές εκτάσεις σε διάφορες περιοχές της Μακεδονίας, σε ακίνητα στη Θεσσαλονίκη, καθώς και σε εμπορικές δραστηριότητες.

Ο Περικλής Χατζηλαζάρου με τους αδελφούς του Ευριπίδη και Νικόλαο δημιούργησαν Εμπορική Εταιρεία με την επωνυμία «Υιοί Ιωάννου Χατζηλαζάρου» και με αντικείμενα ενασχόλησης το εμπόριο δημητριακών προϊόντων και τη σιδηρουργία. Το κεφάλαιο της Εταιρείας αυτής υπολογίζονταν, στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, σε 35.000 χρυσές λίρες.

Παντρεύτηκε τη Lucy (Λουκία) Carr Upton, θυγατέρα Γερουσιαστή της Virginia των Η.Π.Α. και μετά το θάνατό της, παντρεύτηκε, την Ευφροσύνη Βασιλείου με καταγωγή από την Ηπειρο και συγγενή της οικογένειας Μελά.

Ο Περικλής Χατζηλαζάρου διετέλεσε επίτιμος Υποπρόξενος των Η.Π.Α. την περίοδο 1869-1908 και μαζί με τον αδελφό του Νικόλαο και τη μητέρα τους Χρυσάνθη Χατζηλαζάρου, το γένος Οικονόμου, διαδραμάτισαν βασικό ρόλο στην υπόθεση της σφαγής των Προξένων στη Θεσσαλονίκη το 1876. Πρέπει να επισημανθεί, ότι οι σύζυγοι των σφαιρισθέντων Προξένων της Γαλλίας Jules Moulin και της Γερμανίας Ερρίκου Abbot ήταν ελληνίδες, συγγενείς του Χατζηλαζάρου και ως εκ τούτου είχε πρόσθετους λόγους να καταβάλει κάθε προσπάθεια αποφυγής του δυσάρεστου αυτού γεγονότος. Ένα γεγονός, το οποίο είχε ως έναυσμα την απαγωγή νεαρής Χριστιανής από τη Μπογδάντζα, που είχε μεταφερθεί στη Θεσσαλονίκη για να εξισλαμισθεί. Στην έκθεσή του προς τον Πρόξενο των Η.Π.Α. στην Κωνσταντινούπολη, μεταξύ των άλλων και κατά κάποιο τρόπο απολογούμενος, επεσήμανε ότι προσέφερε προστασία στη νεαρά φυγάδα και τη μητέρα της στο κτίριο του Υποπροξενείου των Η.Π.Α., που ευρίσκετο τότε στη συνοικία του Αγίου Αθανασίου, όχι για να γίνει αίτιος ταραχών, αλλά καθαρά για ανθρωπιστικούς λόγους και υπό την πίεση πολλών ελληνορθόδοξων και κυρίως του αδελφού του Νικολάου, που είχε ρωσική υπηκοότητα και προστασία.

Το 1878 μετά την αποτυχία της επανάστασης των Ελλήνων στο Λιτόχωρο συμμετείχε μαζί με τους Ι. Αυγερινό, Τ. Μαυρουδή, Α. Παπαγεωργίου και τον Επίσκοπο Κίτρους Νικόλαο στην περίθαλψη των προσφύγων από την περιοχή του Ολύμπου. Η συγκεκριμένη προσπάθεια τέθηκε υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης και υλοποιήθηκε με την οικονομική στήριξη της «Φιλοπτώχου Αδελφότητος Ανδρών Θεσσαλονίκης».

Ο Περικλής Χατζηλαζάρου διετέλεσε Έφορος των Σχολείων και του Χαρισείου Γηροκομείου το 1893, επί αρχιερατείας του Μητροπολίτου Σωφρονίου.

Το 1912 ο Βασιλιάς Γεώργιος Α΄, ερχόμενος στην απελευθερωμένη Θεσσαλονίκη, επέλεξε να εγκατασταθεί στην έπαυλη του Περικλή Χατζηλαζάρου, μέχρι της δολοφονίας του, προτιμώντας τον μεταξύ όλων των άλλων προκρίτων της πόλης.

Ο Περικλής Χατζηλαζάρου εξελέγη και διετέλεσε Πρόεδρος της «Φιλοπτώχου Αδελφότητος Ανδρών Θεσσαλονίκης» κατά την περίοδο 1874-1875.

Απεβίωσε το 1917. Στις μέρες μας μια πάροδος της Λεωφόρου Όλγας στην περιοχή της Ανάληψης φέρει το όνομα Χατζηλαζάρου προς τιμή του Περικλή και της οικογένειάς του, για όσα προσέφεραν στη Θεσσαλονίκη.

Βιβλιογραφία

1. Βακαλόπουλος Α. Παγκαρπία Μακεδονικής Γης. Θεσσαλονίκη: Ε.Μ.Σ., 1980.
2. Γκαρμπολάς Ν. Πως η Μακεδονία παρέμεινε Ελληνική. Θεσσαλονίκη 1939.
3. Δημητριάδης Β. Τοπογραφία της Θεσσαλονίκης. Θεσσαλονίκη: Ε.Μ.Σ., 1983:184, 186, 206, 225, 232.
4. Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου Αίμου. Ο Μακεδονικός Αγώνας – Απομνημονεύματα. Θεσσαλονίκη 1980:45-46.
5. Καφταντζής Γ. Ιστορία της πόλεως Σερρών και της περιφέρειάς της. Θεσσαλονίκη 1996.
6. Μοσκόφ Κ. Θεσσαλονίκη 1700-1912, τομή της μεταπρατικής πόλης. Θεσσαλονίκη 1973:92-93.
7. Σαμαρτζίδης Χρ. Περικλής Χατζηλαζάρου. Στο: Φιλόπτωχος Αδελφότης Ανδρών Θεσσαλονίκης 1871-2000. Θεσσαλονίκη: Φ.Α.Α.Θ. 2000:88-90.
8. Φ.Α.Α.Θ. Αρχείο περιόδου 1874-1875 (Επεξεργασία στοιχείων).
9. Φ.Α.Α.Θ. Πρακτικά συνεδριάσεων Δ.Σ. και Γ.Σ. περιόδου 1874-1875 (Επεξεργασία στοιχείων).
10. Φραντζή Α. Ερωτικές μεταμορφώσεις. Αντίδωρο στη Μάτση Χατζηλαζάρου. Αθήνα 1989.
11. Χεκίμογλου Ε. Θεσσαλονίκη, Τουρκοκρατία και Μεσοπόλεμος. Θεσσαλονίκη 1996:282-283.
12. Χεκίμογλου Ε, Ντανατζιόγλου Εσρά. Η Θεσσαλονίκη πριν από 100 χρόνια. Το μετέωρο βήμα προς τη Δύση. Θεσσαλονίκη 1998.
13. Χεκίμογλου Ε, Γεωργιάδου – Τσιμίνο Κ. Η ιστορία της Επιχειρηματικότητας στη Θεσσαλονίκη. Θεσσαλονίκη: Π.Ε.Ε.Β.Ε. 2004 Β1:284-287.

Θεόδωρος Ι. Δαρδαβέσης